

Viuruniemi

VEDENHENGEN AARRE Kirjoittanut Heimo Malinen

1.

Kauan sitten, ennen meitä,

pitkin ikiaikain teitä,

Pohjan tuntureilta saakka,

selässensä jäinen taakka

kulki täällä kylmä koura

läpi Suomen, niin kuin aura

kalliotkin kyntäin.

Niin, se jäisin ryntäin

ryskyi, uursi, muokkas maan,

kaiken turhan mukanaan

muille maille täältä vei.

Vaan tätä paikkaakaan se ei

ilman lahjaa jättää voinut.

Jälkeen sen, kun jäiset soinnut

suli sekä vaikeni,

niin kuoren alta aukeni

paikka veden hengen tulla,
pauhulla ja aaltoilulla.
Niinpä vesi täyttää sai
kynnöksen tään, totta kai.
Siinä valmiiks oli tehty
hyvin kaikki, valmistettu
syvänteet ja kaikki rannat,
saaret, salmet, niemenkannat.

Silloin myöskin, luulen niin,
suuren veden syvyyksiin
pantiin aarre ihmeellinen
oottamaan, ja taivaan sinen
heijastamaan pinnastaan,
tullakseen, kun tarvitaan.

Oli siinä ulappaa
luodetuulen puhaltaa,
vaahtopäitä nostatella,
niitä eespäin kuljetella
lyöden vasten rantojaan
noita harmaapartojaan.

2.

Tuli toki joka vuosi
uusi kesä, joka suosi
lounatuulten lämmittää,
esiin nostaa aarre tää,
jolle vesi voiman antaa,
joka sisällänsä kantaa
elämän ja kauneuden.

Niinpä järven rantojen
aurinkoinen puoli tää
elää sai nyt ihmettään.

Täällä lounatuulen myötä
veden henki teki työtä
rannat kauniit rakentain,
lehdot, harjut, rinnakkain.

Niin kuin merkiks työnsä uljaan
tämä voima aaltoilullaan
niemen pitkän, ”viurulaisen”,
muodoltansa kummajaisen
suunnitteli, rakenteli,
leventeli, kaventeli.

Siihen lahdet monenlaiset,
hiekkarannat ihanaiset.

3.

Tämän niemen kainaloissa,
hietikoissa, ruohikoissa
kohtaa maan ja veden henki.

Siellä syntyi, tiedän senkin
eräs liitto yhteinen
maiden sekä vesien:

Juojärvi ja Viuruniemi,
vaikka ovat pala pieni
Isänmaamme vaiheita,
näiden rantain laiteita
pitkin tänne saapui mies
etelästä, kukaties.

Mukanaan toi perheen, merran,
kuokan, kirveen, vain sen verran
mikä työhön tarvittiin,
kun järven rantaa asuttiin.

Järvi antoi Ahdin viljaa,
ansoinensa myös mies hiljaa

metsän kätköön kuljeksi,
Tapiolta aneli
perheellensä elatusta.
Vaali myöskin ajatusta
leivän siemen maahan kylvää.
Niinpä kirveinensä ylvään
honkametsän kimppuun vaan
mies käy kasken kaatamaan.

Kaskimaita viljeltiin,
kalasteltiin, pyydettiin.
Perhe kasvoi, myöskin heitä
alkoi tulla naapureita.
Sinä aluks mietittiin,
alta kulmain katseltiin:
Mitäs tänne tulemaan,
maataniko polkemaan,
kalojani kuluttamaan,
ansojani verottamaan?

4.

Mutta nytpä nähdään taas,
kun lounatuuli, katsokaas,

järven aarteen pintaan tuo
ja siitä ihmesäteet luo,
lähettäin ne miesten mieliin,
lasten leikkiin, naisten kieliin
synnyttämään yhden mielen,
samat leikit, saman kielen.

Ymmärtämään myöskin sen,
että voima yhteinen
on se, joka vaivat voittaa,
yhteisvoimin meille koittaa
hyvinvointi näillä mailla,
tämän järven partahailla.

Tämän aarre aikaan sai
säteillen, ja poistui vain
järven syliin avaraan,
tullakseen, kun tarvitaan.

Niinpä voimin yhteisin
miehet, sekä vaimotkin
kiinni käyvät työhön kovaan,
raadantaan nyt armottomaan.

Muuttuu pelloiks kaskimaat,

senkin vielä nähdä saat,
ett' suohon ojat kaivetaan,
turpeet nurin kuokitaan.
Siihen sitten siemenviljaa
kylvetään, ja aivan hiljaa
kasvaa laiho, niin nyt luulen,
puhaltaissa lounatuulen.
Järven sylin lämmön tuoden,
hallaöisinkin näin suoden
viljan kasvaa, sadon kantaa,
luonnon lahjat heille antaa,
jotka raatoi hikipäin.
Palkinnon he saavat näin.

Yhä miehet muistaa sen,
että voiman yhteisen
kautta kaiken voittaa voi.
Huomasivat, tuuli soi
yllä näiden peltojen,
harjujen ja laaksojen.
Arvasivat, sekin lienee
lahja meille, kuka tiennee.
Niinpä taasen yhteisvoimin

käyvät miehet tositoimiin

tuulimyllyn rakentain.

Tämän kaiken aikaan sai

se, et yksi oli mieli,

yhdet leikit, yksi kieli.

Mikä nimeks tuolle pantais,

mikä sana sille antais

merkityksen, ymmärryksen?

Sitä mietin, niinpä nyt sen

käsitän ja tiedän senkin,

kyseessä on talkoohenki

Veden henki piilostaan

tätä salaa kurkistaa,

poistuu järveen avaraan,

tullakseen kun tarvitaan.

5.

Eleltiin näin naapureina,

parhaimpina tovereina,

pellot kasvoi, väki karttui,

uusiin polviin taasen tarttui

talkoohenki äidin, isän,
jokainen toi siihen lisän.

Sitä vielä koeteltiin,
sitä vielä vahvistettiin...

Tuli aika katovuoden,
mukanansa nälän tuoden.

Silloinpa, kun tuoni vei
osan heistä, silloin ei
unohdettu naapurია.

Silloin vasta parahia
ystäviä olla piti.

Kun näin nälkä tuli liki,
silloin omat vilja-aitat
yhteisiä olla saivat.

Ne pohjaa myöten katsottiin
ja annettiin myös naapuriin,
koska kaikki tämän arvas,
on naapurilla nälkä karvas.

Kesti kylä katovuodet,
kesti kaiken, nälän, huolet.
Vaikka vähentynein voimin,
kuitenkin se töihin, toimiin

kävi uskoin huomiseen,
kävi toimeen iloiseen.
Kävi uuteen aikaan näin
kylän väki pystypäin.

6.

Niinpä myötä aikojen,
vuotten, vuosikymmenten
kylä kasvoi, vaurastui,
kylän väki voimistui.
Pellot kasvoi, sadon kantoi,
niin myös metsä, järvi antoi
oman lisän elämään,
ruokapöytään särvintään.

Kehittyi myös elinkeinot,
uudet koneet, uudet neuvot
viljan viljelykseen tuotiin.
Konevoimin lisää luotiin
kylän toimiin mahtia.
Kuulla saatiin tahtia
niittokoneen, puimakoneen,
kesäisin, kun taloon moneen

nämä ihmeet oli tuotu,
helpotusta työhön luotu.

Työtä tehtiin, tultiin toimeen.

Metsätalous savotoineen
kylän elämään myös astui.

Miehen, hevон selkä kastui
talvisessa raadannassa
elatuksen ansainnassa.

Metsään silloin monta miestä
reitit löysi rekitiestä.

Niinpä suurin joukoin silloin
moni pirtti talvi-illoin
puheensorinasta kaikui,
koska päivä mailleen vaipui.

Tarvitsihan majapaikat
metsän miehet. Sen ne saivat,
koska silloin kylän väki
jälleen kerran tämän näki:

Tarpeen on nyt tilaa antaa
toisillekin, ja näin kantaa
omaa osaa yhteen kekkoon,

jotta miehet tukin tekoon
kauempaakin tulla jaksaa.
Kyllä tämän kaiken maksaa
se, et taas on yksi mieli,
yhdet leikit, yksi kieli

Rikkaudet isänmaasta,
kallioiden kaivannasta
myös kun saatiin esiin nostaa,
sepä vielä saikin johtaa
siihen, että miesten matkaa
kaivokselle saatiin jatkaa.
Sieltä kallioiden alta
aina yhä syvemmältä
kuparia louhittiin.
Sillä lailla ansaittiin
hyvinvointia taas uutta,
uudenlaista varakkuutta.

7.

Näin kun toimi kylän väki,
veden henki senkin näki

kurkistellen piilostaan,
väläyttäen aarrettaan,
jotta siitä voimaa saisi
kylän väki sekä voisi
yhä eespäin taivaltaa,
tulkoon vastaan mitä vaan.

Veden henkikö myös antoi
sitä voimaa, joka kantoi
kylää yli raskaiden
Isänmaamme vaiheiden.

Kun näin joutui moneen kertaan
miehet vuodattamaan vertaan
omaa maataan puolustain.

Ajatellen aina vain,
että tää on meidän maamme,
tämän antaa haluamme
lapsillemme ikiomaks
työ- ja asuinpaikaks somaks.

Tänne ei saa tulla kukaan,
joka halua ei mukaan
siihen työhön yhteiseen,
jolla mennään huomiseen.

8.

Aluks oli pieni kylä
maailmalta hyljättynä,
järven aaltoin tuttavana,
ikimetsäin saartamana.
Mutta saapui uusi aika,
järven piiloista taas taika
nousi uusi, ihmeellinen.
Taika vallan voimallinen,
Silloin järven aallot kantoi
laivaa, jolle voiman antoi
uudet koneet väkevät.
Nytpä kaikki näkevät,
että rannat maailman
tällä lailla varmahan
aukee, koska vesitie
kaupunkiinkin asti vie.

Kuluessa vuosien
kaikki myöskin nähdä sen
saivat, että halki maiden,

korpien ja kankahaiden
uutta sarkaa viljeltiin,
kylätietä laitettiin.
Silloin pengerrettiin soita,
hajotettiin kallioita,
työssä oltiin, senhän ties,
taasen hepo sekä mies.

Eipä syrjään hyljättynä
ole enää tämä kylä.
Autot siitä läpi ajaa,
monenlaista matkustajaa
halki kylän menee sinne
kyliin, kaupunkeihin, minne
kullakin on tarvis mennä.
Ja kun katsot, eikös lennä
terässiivet kylän yli.
Auennut on mailman syli.
Niinpä täältä kauas asti
viipymättä, joutuisasti
pääsee, jos vain tahtoo ken.
Näin nyt tästä aattelen;
Vaik on suuri Suomenmaamme,

näin kun voimaa ammennamme
talkoista ja yhteistyöstä,
niillä voimin nousee yöstä
pienempikin kylänen.

Näin kun katsot, huomaat sen;
Juojärvi ja Viuruniemi,
vaikka ovat pala pieni
Isänmaamme laajuutta,
kuitenkin ne vaurautta,
rikkautta monenmoista
Isänmaalle ovat tuoneet,
monet muistot meille luoneet
vaalittavaks tuleviinkin
aikoihin. Ja niinkin
ajatella voidaan varmaan,
että Isänmaamme armaan
sydän sykkii juuri täällä,
tämän järviseudun päällä.

9.

Vuosikymmenet on menneet,
mukanansa paljon vieneet.
Vaan ne elää muistoissamme,

joita aina talletamme.
Muistammehan koulun oman,
joka jälkeen kesäloman
meidät kaikki vuorollaan
kutsui kokoon oppimaan.
Siellä meitä opettajat,
koko kylän arvostamat
kukin aikanansa johti
tiedon aartehtia kohti.
Kukin meistähän sai siellä
perustuksen, joka tiellä
elämän on ollut tarpeen,
tarpeen työhön, toimeen, arkeen.
Muistoissa myös säilyy aina
se, kun kesäsunnuntaina
koulun kentän tunnelmaa
elää sai kuin unelmaa.
Siellä silloin kaikin voimin
nuoret urheilijat toimi
kilvan toisiansa vastaan
tavoitteena ainoastaan
se, kun maaliviiva koittaa,
minä olen se, ken voittaa.

Kuitenkin myös kilpa tämä
oli rehti, yhdistävä,
talkoohengen rakentaja,
yhteisvoiman kasvattaja.

10.

Aina aika kulloinkin
esiin toi, sen huomasi,
omat yhteistoimen tavat,
joilla kylää rakentavat
miehet, naiset, nuoretkin
käsin, auroin, sydämin.
Monet kerhot, monet retket,
monenmoiset hauskat hetket
yhteisvoimin rakennettu.
Yhdessä myös ammennettu
voimaa arkehen on niistä.
Ei sitä varmaan kukaan kiistä.

11.

Vielä yhden muiston toisin
teille esiin. Kunpa voisin

siinä saada näkyviin
kuinka nuottaa vedettiin.
Järven rannat kesäilloin
saivat vieraaksensa silloin
pyytömiehet vailla vertaa.
Hepä silloin monta kertaa
illan mittaan apajaa
kokivat, ja parempaa
kalapaikkaa tuskin lienee
kuin se, kun Haaponiemeen
kesäillaks soudettiin,
sieltä herkut haettiin.

Mutta vasta syksyn aikaan
siihen nuottarantataikaan
sisään päästiin tositoimin.
Kylän nuottakuntain voimin
silloin käytiin nostamaan
kutumuikut kattilaan.
Aamuvarhain apajille
miehet sousi parhaimmille
kilvoitellen tässäkin
mielin tervein, reippahin.

Sitä taasen piilostaan
nous veden henki katsomaan
esiintuoden ehdotuksen,
nuottaajille ajatuksen:
”Tässäkin ois paikat oivat
koota yhteen miesten voimat”.
Niinpä taasen yhteisvoimin
käytiin rakennuksen toimiin.
Mökki sievä rakennettiin,
siihen lepopaikat tehtiin
päivät pitkät raatavalle
nuottamiesten porukalle.
Yhteisvoimin muutenkin
mentiin kalapaikkoihin,
joskus kilpaa piti soutaa,
jotta kalasaaliin noutaa
ensimmäisnä kuka ehtii.
Usein kyllä niinkin tehtiin,
että yhteen saalis pantiin,
jolloin nuottapäivän antiin
osalliseks kaikki pääsi.
Näin sen veden henki sääsi.

Varmaan vielä löytyis nuotta,
vaik on mennyt monta vuotta
siitä, kun on noihin toimiin
käyty monen talon voimin.
Varmaan löytyis miehet vielä,
jotka tuntis paikat siellä,
apajat ja rantamat,
vetopaikat parhaimmat.
Näin jos vielä saataisiin
miehet, nuotat veneisiin,
nähtäis tämä vielä kerran,
varastossa minkä verran
Ahdilla ois antimia ,
antaa nuottaan aartehtia.
Tulkoon kalaa kasapäin...
Vaan vaikkei tulis, käyköön näin
ett' nuotasta sen aarteen saamme,
jonka säteistä taas jaamme
uutta voimaa, uutta mieltä
käyttääksemme yhtä kieltä,
muistaaksemme vielä senki:
”Pitäkäämme talkoohenki”.